

PREKIDIČKE KARAKTERISTIKY

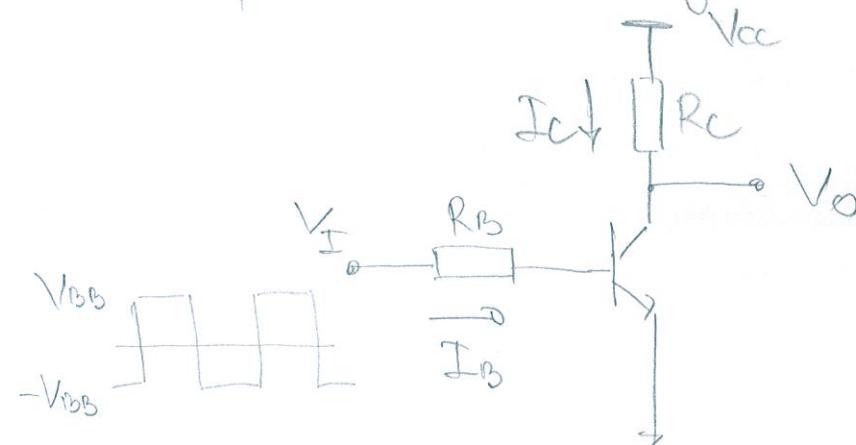
BÍPOLARNOG TRANZISTORA

U impulsnim i digitalnim kolima tranzistor se koristi kao prekidač.

Dva slučaja:

- ↳ isključen (otvoreni prekidač, velika otpornost)
- ↳ uključen (zatvoren prekidač, mala otpornost)

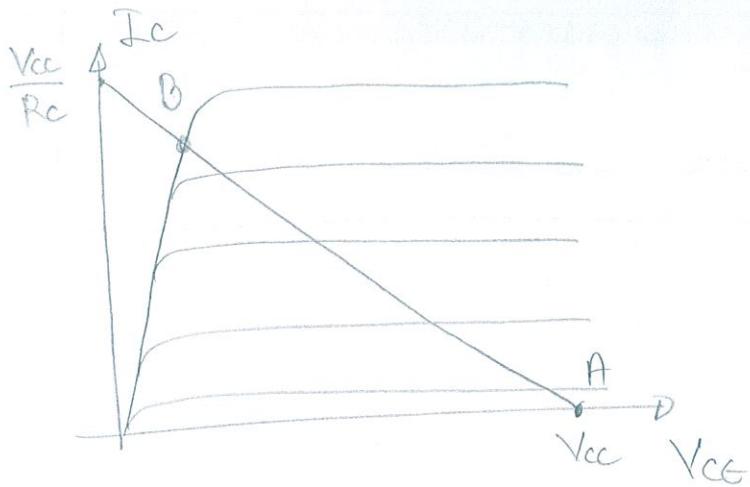
Pobuduje se velikim signalom

Reakcija prava : $V_o = V_{cc} - R_C I_C = V_{cc}$

① Za $V_I = -V_{BB}$ BE spoj nije otvoren, tranzistor je isključen
 $I_C = 0 \quad V_o = V_{cc} = V_{cc}$ (tacka A)

② Za $V_I = V_{BB}$ tranzistor je uključen, t. j. zatvoren, pa je $V_o = V_{ces}$ $V_{ces} = (0.1 \div 0.3)V$ (tacka B)

U aktionsoj oblasti je:

$$I_c = \beta I_b$$

$$\begin{aligned} V_{bc} &= V_{be} - V_{ce} = V_{be} - V_{cc} + R_c I_c \\ &= V_{be} - V_{cc} + R_c \beta I_b \end{aligned}$$

Da bi tranzistor bio u zončaju, neophodno je da je napon među baze i kolektora veći ili jednak naponu vodnja tog opaža

$$V_{bc} \geq V_{bc0}$$

ili

$$V_{be} - V_{cc} + R_c \beta I_b \geq V_{bc0}$$

odde je

$$I_b \geq \frac{V_{cc} - (V_{be} - V_{bc0})}{\beta R_c}$$

kako je $V_{be} - V_{bc0} = V_{ces}$

$$I_b \geq \frac{V_{cc} - V_{ces}}{\beta R_c}$$

pošto je na grafici aktuene oblasti i zončaju

$$I_{cs} = \beta I_{bb} = \frac{V_{cc} - V_{ces}}{R_c}$$

$$I_{bb} = \frac{I_{cs}}{\beta}$$

z_a $I_B > I_{B5}$ tranzistor je u zavoju

z_b $I_B < I_{B5}$ tranzistor je u aktuelj obnosti

Da bi doberzadili da tranzitor u uključenom stanju budi u zavoju, mora biti zadovoljen uslov

$$I_B > I_{B5\max}$$

gde je

$$I_{B5\max} = \frac{V_{cc} - V_{ce0}}{\beta_{min} \cdot R_c}$$

Stepen zavojja se definise parametrom

$$\mu = \frac{I_B}{I_{B5}} \geq 1 \quad \text{sticno razred } 1.5 : 5$$

z_b kdo da stike

$$I_B = \frac{V_{BB} - V_{BES}}{R_B} \quad I_{cs} = \frac{V_{cc} - V_{ces}}{R_c}$$

Mora da vazi da je

$$I_B \geq \frac{I_{cs}}{\beta_{min}}$$

$$\frac{V_{BB} - V_{BES}}{R_B} \geq \frac{V_{cc} - V_{ces}}{\beta_{min} \cdot R_c}$$

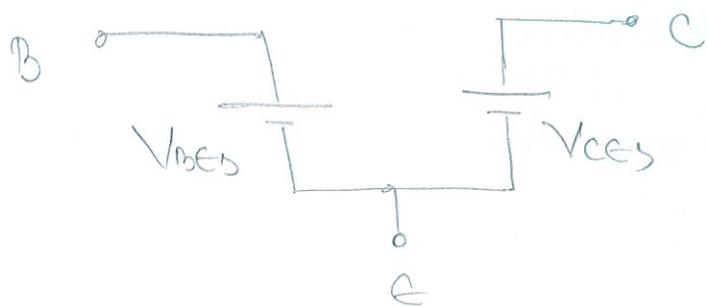
odavde je

$$R_B \leq \beta_{min} \cdot R_c \frac{V_{BB} - V_{BES}}{V_{cc} - V_{ces}}$$

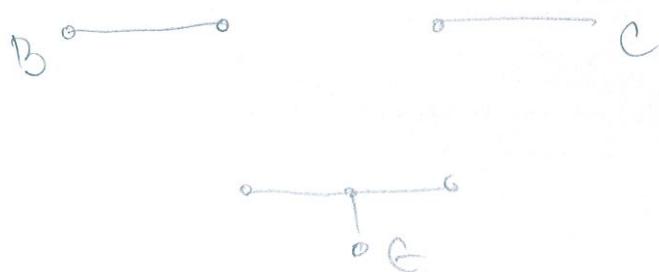
V_{BES} je $(0.6 \pm 0.7) \times$

V_{ces} je $(0.1 \pm 0.3) \times$

Model tranzistora u zvezdu je

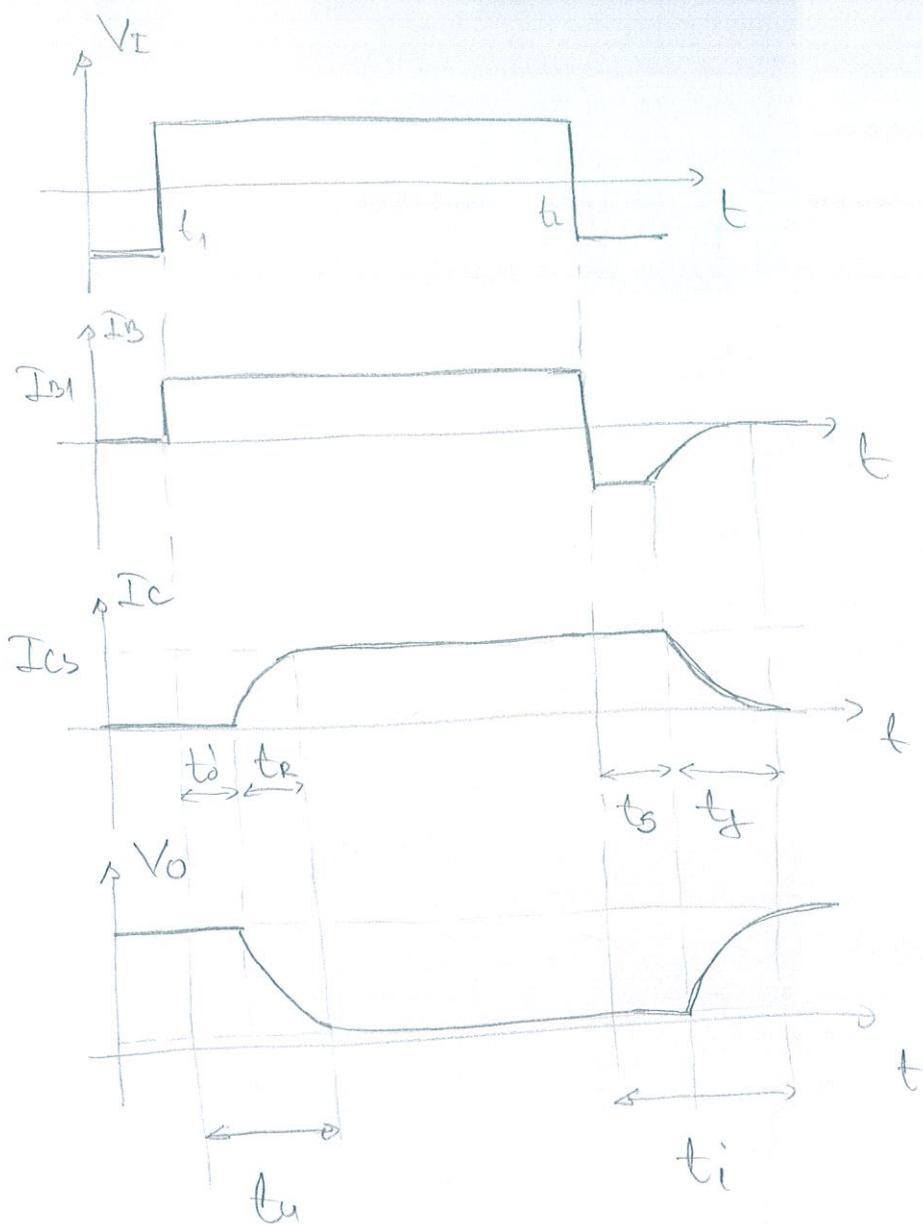
Tranzistor je u isključenom stanju ako se na njega daje napon $V_I = -V_{BB}$. Tada su sve spoje inverzno polarisane i može se usvojiti sledeći model:

Pričinu inverzne struje zaslužuju teoz pri sporem, ali su one vrlo male i mogu se zanemariti.

Prelazni režim

Kada funkcioniše kao prekidač, tranzistor se ne uključuje i isključuje bravito, već postigne konačno stanje u vreme uključivanja i isključivanja tranzistora.

t_u - vremje uključivanja

$$t_u = t_d + t_e$$

t_i - vremje isključivanja

$$t_i = t_s + t_f$$

t_d vremje bušenja elektronskih kanalova

t_e vremje ponosne elektronske stope

t_s vremje zatvaranja

t_f vremje opadanja elektronske stope

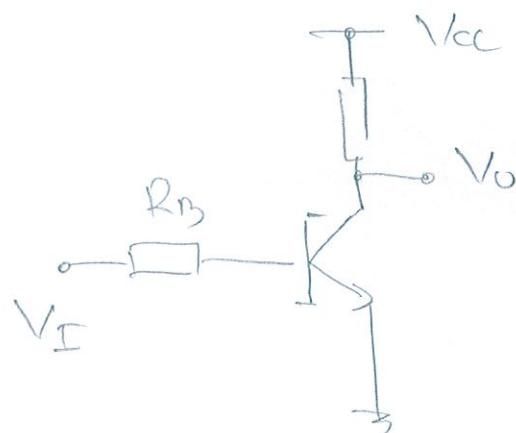
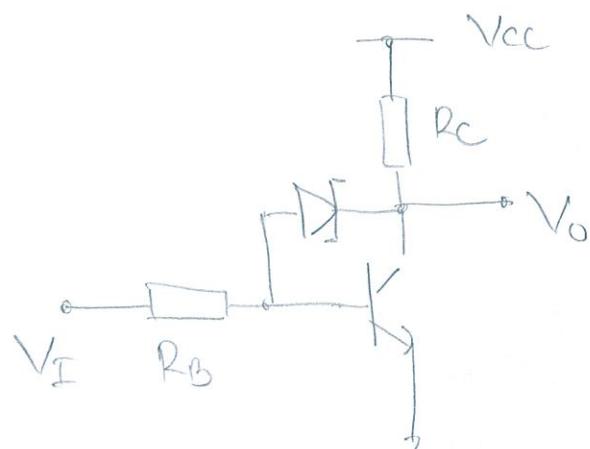
Mjerenje period uključivanja signala

$$T_{\text{izm}} = t_u + t_i$$

Da bi ispravio red bio moguće $T_f > T_{\text{izm}}$

Newsidění pebbida:

Dabí se snadno vymen prebaruh rezistoru transistoru, když je režim logického stavu uvolněn!

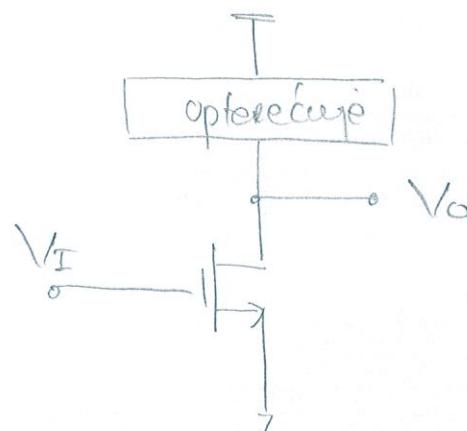
Velká bezpečnost signálu

Velká potřeba energie

PREKIDČKE KARAKTERISTIKE

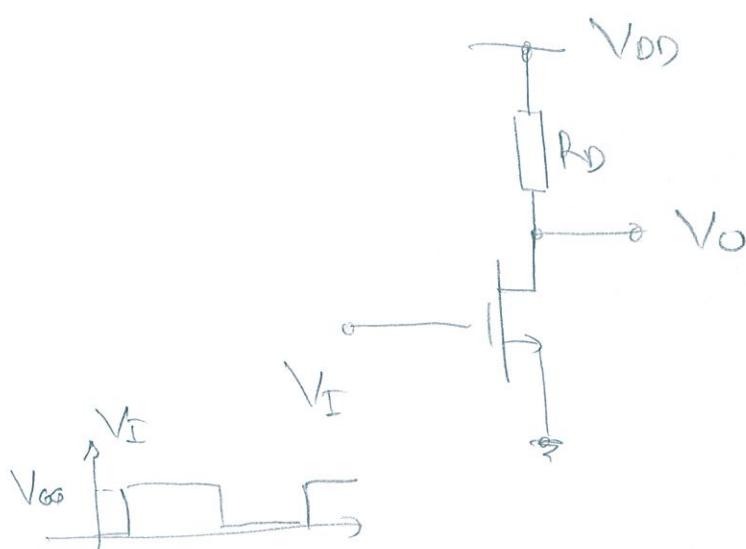
UNIPOLARNIH TRANSISTORA

Obično se koriste MOS tranzistori sa nuklearnim kanalom, i to su NMOS

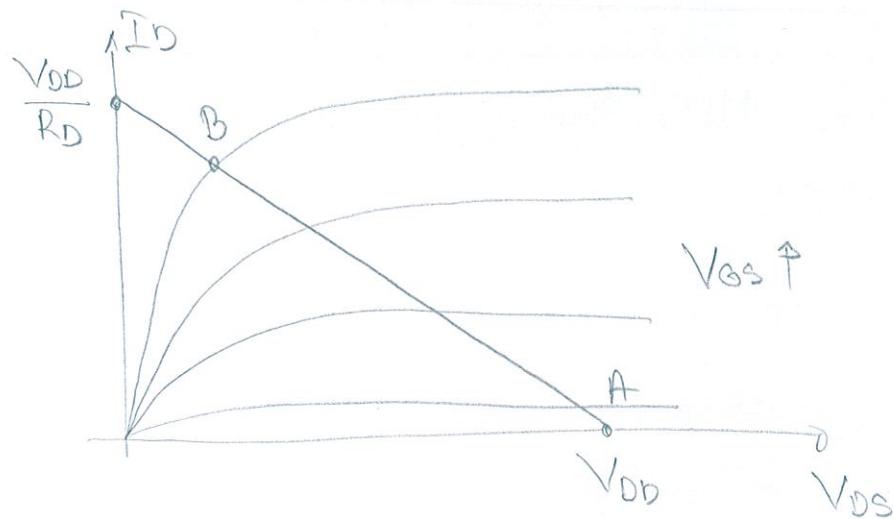
Optoelektron je može biti linearan (otporak) ili ne-linearan (MOS tranzistor istog ili suprotnog tipa).

Prekidac sa linearnim optoelektronom

Ravno prava

$$V_o = V_{DS} = V_{DD} - R_D I_D$$

Za $V_I = 0$ tranzistor je isključen $I_D = 0$, $V_o = V_{DD}$
takao A

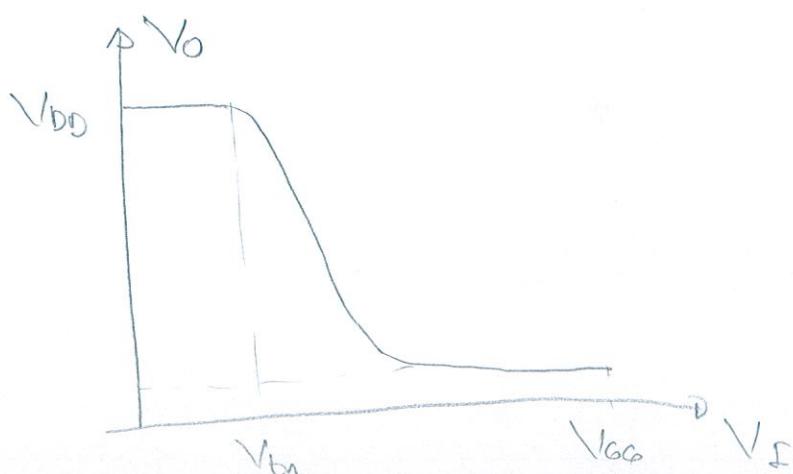
Za $V_I = V_{GS}$ tranzistor je uključen $I_D \neq 0$ $V_o = V_S$

Za $V_{DS} < V_{GS} - V_{th}$ tranzistor u triodnoj oblasti

Za $V_{DS} > V_{GS} - V_{th}$ tranzistor u zazoru

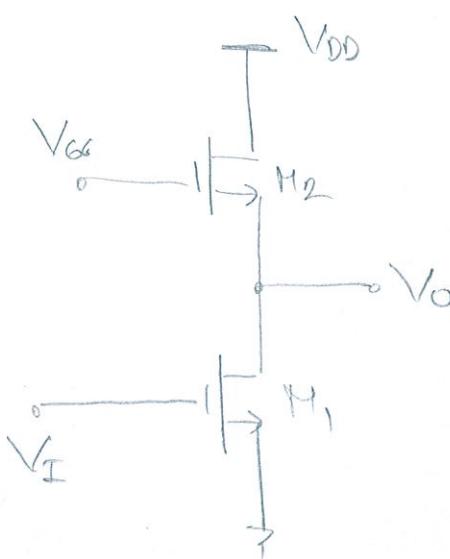
Struja ovisno je:

$$I_D = \begin{cases} k_u (V_{GS} - V_{th})^2 & \text{zazor} \\ k_u [2(V_{GS} - V_{th})V_{DS} - V_{DS}^2] & \text{triodna oblast} \end{cases}$$

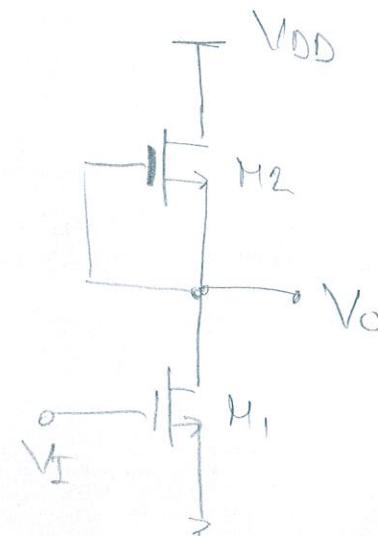

Prekidač sa nelinearnim opterećenjem

U integrisanim kola, kao opterećenje se koristi transistor koji može biti islog tipa ili superstrog tipa kanala, ili induktivni ili sa ugradbenim konden.

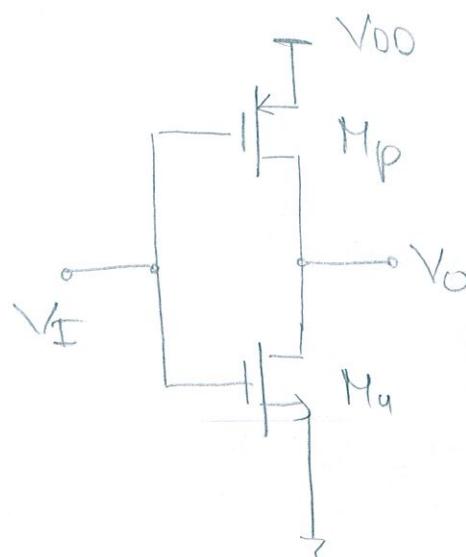

M_2 opterećuje
NMOS

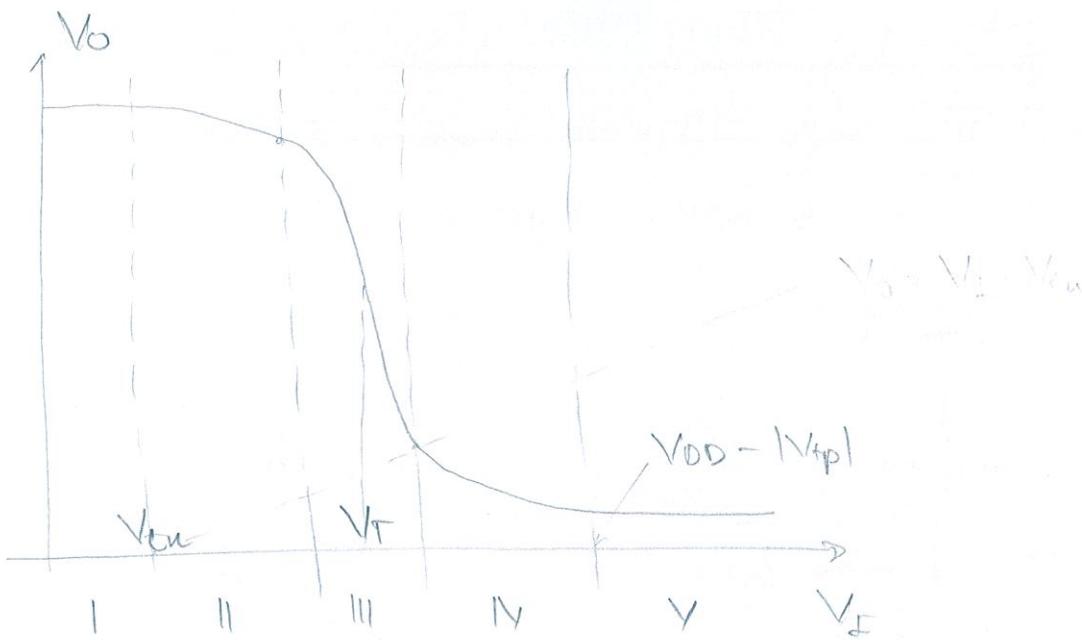
M_2 opterećuje
NMOS sa ugradbenim kondenzatorom

CMOS PREKIDAČ (CMOS inverzor)

$$V_{th} \approx |V_{tp}|$$

Prvovrstna karakteristika:

I oblast: $0 < V_i < V_m$

Mu je izključen, M_p radi u prvoj oblasti

$$I_{Dn} = 0 \Rightarrow |I_{Dp}| = 0$$

$$I_{Dp} = k_p [2(V_{DD} - |V_{tp}|) \cdot (V_{DD} - V_o) - (V_{DD} - V_o)^2] = 0$$

$$\text{odavde sledi } V_{DD} - V_o = 0 \Rightarrow V_o = V_{DD}$$

II oblast: $V_m < V_i < V_o + V_{tp}$

Mu je zadržan, M_p u drugoj oblasti

$$I_{Dn} = |I_{Dp}|$$

$$k_n (V_i - V_m)^2 = k_p [2(V_{DD} - V_i - |V_{tp}|) \cdot (V_{DD} - V_o) - (V_{DD} - V_o)^2]$$

odavde je

$$V_o = V_i - |V_{tp}| + \sqrt{(V_{DD} - V_i - |V_{tp}|)^2 - \frac{k_n}{k_p} (V_i - V_m)^2}$$

$$\text{III oblast: } V_o + V_{tp} < V_I < V_o + V_{tn}$$

Mu u zosćenju

Mp u zosćenju

$$I_{ou} = |I_{Dpl}|$$

$$k_u (V_I - V_{tn})^2 = k_p (V_{DD} - V_I - |V_{tp}|)^2$$

U ovoj oblasti desava se negativna promena struja u zlazu sa visokog na niski nivo. Napar na ulazu pri kojem se desava istobrojna promena izlaznog napona naziva se napon praga CMOS inverzora V_T

$$V_I = V_T = \frac{V_{DD} - |V_{tp}| + \sqrt{k_u/k_p} V_{tn}}{1 + \sqrt{k_u/k_p}}$$

$$V_T \approx (0.45 \div 0.55) V_{DD}$$

$$\text{Ako su transistori uspostvi} \quad V_T = \frac{V_{DD}}{2}$$

$$\text{IV oblast: } V_o + V_{tn} < V_I < V_{DD} + V_{tp}$$

Mu u triodnoj oblasti

Mp u zosćenju

$$I_{ou} = |I_{Dpl}|$$

$$k_u [2(V_I - V_{tn}) \cdot V_0 - V_0^2] = k_p (V_{DD} - V_0 - |V_{tp}|)^2$$

daoste je

$$V_0 = V_I - V_{tn} - \sqrt{(V_I - V_{tn})^2 - \frac{k_u}{k_p} (V_{DD} - V_0 - |V_{tp}|)^2}$$

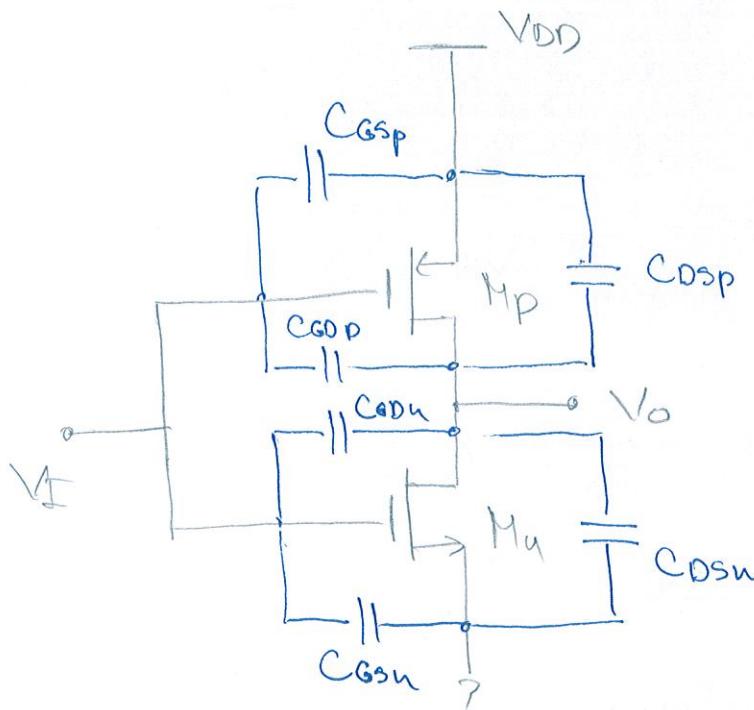
V oblik

$$V_{DD} + V_{tp} < V_I < V_{DD}$$

M_n u triodnoj M_p isključen
 $|I_{Dp}| = 0 \Rightarrow V_o = 0$

Predstavi redni

Izlazni signal je posledica i vremena korišćenja, jee
 turistički ne reaguju trenutku na promene ulaznog
 signala. Turistički posebnu parativne kapacitivnosti

Kao mera korišćenja signala, mogu se ueti vremena
 za kje izlazni signal pada sa V_{DD} do $V_{DD}/2$ (t_{PHL}), i
 za kje izlazni signal poraste sa 0 do $V_{DD}/2$.

Ukupno vreme korišćenja je

$$t_p = (t_{PHL} + t_{PLH})/2$$

Minimální perioda uložený signál může být

$$T_{\text{min}} = t_{\text{PHL}} + t_{\text{PLH}} = 2t_p$$

a maximální přebitková frekvence je

$$f_{\text{max}} = \frac{1}{T_{\text{min}}} = \frac{1}{2t_p}$$

